

JAZZ PETJE

Umetniška gimnazija – glasbena
smer; modul C: jazz-zabavna glasba

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: jazz petje

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul C: jazz-zabavna glasba:

obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Gašper Bertoncelj, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Ana Bezjak, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; dr. Inge Brežnik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek, Zavod RS za šolstvo; Marko Črnčec, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; mag. Klemen Kotar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Igor Lunder, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Igor Matković, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Jani Moder, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Nanča Muck, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Robert Ožinger, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Jure Pukl, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Milan Stanisavljevič, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Janez Vouk, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; mag. Damjana Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Vid Žgajner, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola.

JEZIKOVNI PREGLED: Nataša Polončič

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-jazz-petje_um_gl_c.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 261897987](#)

ISBN 978-961-03-1487-5 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt jazz petje za izobraževalni program umetniške gimnazije – glasbena smer, modul C – jazz-zabavna glasba.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu jazz petje za izobraževalni program umetniške gimnazije – glasbena smer, modul C – jazz-zabavna glasba.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tessequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.
- Et omno commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.
- Et omno commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

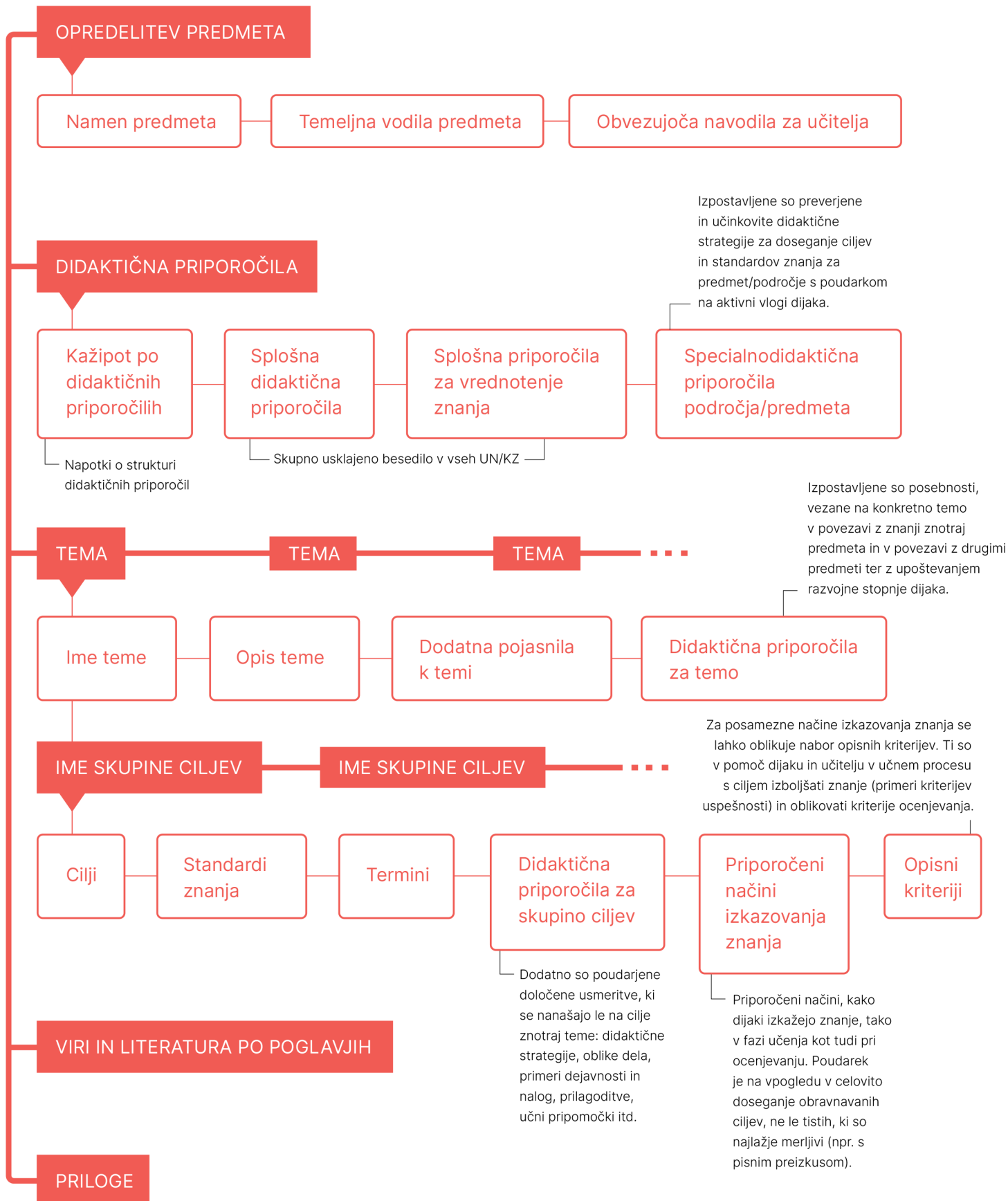
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 11

Kažipot po didaktičnih priporočilih 11

Splošna didaktična priporočila 12

Splošna priporočila za vrednotenje znanja
..... 13

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 15

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 22

1. LETNIK 23

Tehnične prvine..... 23

Jazzovska teorija v praksi 25

Etude in transkripcije 27

Skladbe..... 29

2. LETNIK 31

Tehnične prvine..... 31

Jazzovska teorija v praksi 33

Etude in transkripcije 35

Skladbe..... 37

3. LETNIK 39

Tehnične prvine..... 39

Jazzovska teorija v praksi 41

Etude in transkripcije 43

Skladbe..... 44

4. LETNIK 46

Tehnične prvine..... 46

Jazzovska teorija v praksi 48

Etude in transkripcije 50

Skladbe..... 51

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....53

1. letnik..... 53

TEHNIČNE PRVINE 53

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI 53

ETUDE IN TRANSKRIPCije..... 54

SKLADBE..... 54

2. letnik..... 54

TEHNIČNE PRVINE..... 54

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI 54

ETUDE IN TRANSKRIPCije..... 55

SKLADBE..... 55

3. letnik.....55

TEHNIČNE PRVINE..... 55

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI 56

ETUDE IN TRANSKRIPCije..... 56

SKLADBE..... 56

4. letnik.....57

TEHNIČNE PRVINE..... 57

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI 57

ETUDE IN TRANSKRIPCije..... 57

SKLADBE..... 58

PRILOGE59

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Glas je naše osnovno sredstvo za izražanje in petje, naš prvinski inštrument, ki je zato v neposrednem stiku z našo notranjostjo, našim čustvenim in razpoloženskim stanjem. Predmet jazz petje v ospredje postavlja stik z glasom, spoznavanje in obvladovanje tega inštrumenta, da lahko glas čim bolje služi kot sredstvo umetniškega izražanja.

Petje je v izjemno širokem razponu jazzovske in zabavne glasbe vabljev izziv za iskanje osebnega izraza, saj se lahko glasbenik svobodno giblje v svetu ritmike, melodike, harmonije in besed ter tako zajema iz zakladnice imaginacije, improvizacije ter spontane ustvarjalnosti. Za doseganje takšne svobode v pevskega izražanju se dijak med izobraževanjem seznani s potencialom svojega glasu in razvije svoj talent s pomočjo pevske tehnike za zvokovno in fonetično svobodo ter s pomočjo obvladovanja dihalnega aparata in celotnega telesa. Prav tako je pomemben vidik predmeta spoznavanje jazzovske teorije in prakse, katerih cilj je umetniška svoboda izražanja in ustvarjanja. Sem spada študij repertoarja, ob katerem dijak spoznava ustrezno literaturo, estetske vrednote glasbene umetnosti, različne glasbene slogove in si gradi repertoar. Vse to dijaka usposablja za samostojno delovanje v kulturnem prostoru.

Pouk jazz petja ponuja vpogled v pomembno glasbeno dediščino jazzovske, zabavne ali popularne in klasične glasbe. Ob tem se širi dijakovo estetsko obzorje, razvija analitično in kritično poslušanje ter oblikuje pravilno vrednotenje obravnavanih glasbenih del. S svojim talentom in znanjem dijak bogati slovenski kulturni prostor, izvaja dela iz svetovne in domače glasbene literature. Od mladostnika pouk petja zahteva disciplino, vztrajnost in predanost, kar so tudi sicer pomembne vrednote za poklicno, socialno in osebno življenje.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Temelj predmeta je spoznavanje in razumevanje jazzovske tradicije, specifik interpretacije, kot so ritmična in melodična interpretacija, improvizacija, in slogovne raznolikosti skozi izkušnjo svojega inštrumenta, torej glasu. Pomembno je, da dijak spozna različne slogovne zvrsti na področju jazz in zabavne glasbe pa tudi raznolike interpretacije v različnih časovnih obdobjih, od začetkov v jazzu pa vse do današnjih zvrsti, ki med drugim povezujejo različne glasbene stile. Pomembno je, da se v repertoar vključujejo tudi skladbe slovenskih avtorjev. Za širjenje dijakove

glasbene razgledanosti in krepitev tehničnih ter izraznih elementov glasu se v pouk občasno vključujejo tudi skladbe iz klasičnega repertoarja.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk je zasnovan celostno in ciljno, z upoštevanjem posebnosti vsakega posameznega dijaka. Učitelj pozna dijakove ambicije, sposobnosti in značilnosti ter mu nudi kakovostno strokovno podporo pri umetniškem in osebnem razvoju. Za učinkovito načrtovanje in izvajanje pouka učitelj spremlja dijakovo počutje, odzivanje in napredek ter ves čas ohranja sočuten in spodbuden pristop. Dijaka spodbuja k zavestnemu razvijanju glasbene identitete in ga usmerja k največji mogoči uresničitvi njegovih potencialov v danih razmerah. Pri tem ohranja spodbudno naravnost in ustrezno raven zahtevnosti. Pomemben del učiteljevega dela je tudi priprava dijaka na javno glasbeno predstavitev. Ta priprava zajema temeljito tehnično, muzikalno in doživljajsko obvladovanje programa.

Med izobraževanjem naj učitelj dosledno spremlja in usmerja dijaka k pravilni telesni drži med petjem – s poudarkom na stabilni drži trupa in nog ter sproščenem položaju rok. Učitelj naj posveča posebno pozornost tudi skrbi za fizično zdravje dijaka, saj je dobro telesno počutje ključno za sproščeno in tehnično učinkovito izvajanje glasbe. Priporočljivo je, da učitelj dijake spodbuja k splošni fizični kondiciji ter k uporabi metod razgibavanja in sproščanja, kot so: Alexandrova tehnika, Feldenkraisova metoda, avtogeni trening in dihalne vaje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka ***Splošna didaktična priporočila*** in ***Splošna priporočila za vrednotenje znanja*** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdt>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek ***Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta*** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifikke.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka ***Didaktična priporočila za temo*** in ***Didaktična priporočila za skupino ciljev*** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka ***Priporočeni načini izkazovanja znanja*** in ***Opisni kriteriji***, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);

- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju, reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja) kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka);
- dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov ter
- kulturne, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi zunaj njega. Obiski koncertov, glasbenih prireditev in srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja pripevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovem prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom

dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezen letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pod vsako temo (letnikom) so nanizane skupine ciljev, zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. *Tehnične prvine*, *Jazzovska teorija v praksi*). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti, pridobljenih v predhodnih letnikih.

Široka opredelitev pojmov učitelju omogoča avtonomijo pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

Individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pri individualnem pouku jazz petja je individualizacija temeljni didaktični princip: učitelj cilje, vsebine, tempo in načine izkazovanja znanja sproti prilagaja posameznemu dijaku ter napredku, ugotovljenemu s formativnim spremljanjem (nameni učenja, jasni kriteriji uspešnosti, sprotne povratne informacije, samovrednotenje in vrstniška povratna informacija). Pojem diferenciacija smiselno uporabljamo v skupinskih kontekstih (skupinska igra, orkester), pri čemer učitelj v isti učni situaciji diferencira vloge, zahtevnost in podporo glede na različne zmožnosti dijakov. Učitelj s premišljenim izborom glasbenih vsebin prilagaja raven zahtevnosti dijakovim zmožnostim. Oblika individualnega pouka še bolj podpira individualizacijo (ob podpori formativnega spremljanja). Učitelj načrtuje cilje tako, da spodbuja dijakovo samostojnost pri glasbenih dejavnostih izvajanje, poslušanje in ustvarjanje.

Glasbeni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje glasbo ter rešuje avtentične, problemske naloge.

Medpredmetno povezovanje

Učitelj uresničuje horizontalno in vertikalno medpredmetno povezovanje, tako z vidika procesov učenja kot tudi učnih vsebin in pojmov.

Medpredmetno povezovanje se v največji mogoči meri uresničuje s timskim delom in v prožni organizaciji učnih ur. Udejanja naj se tudi na ekskurzijah, gostovanjih dijakov doma in v tujini, pri projektnem in raziskovalnem delu.

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljšo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja

prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki in življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti hkrati prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebnostni trdnosti posameznika. Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin ipd. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in pri izvajanju učnega procesa. Učitelj jazz petja naj bo vedno v stiku z učitelji drugih predmetov, predvsem s tistimi, kjer je dijak pevsko aktivno udeležen (npr. skupinska igra, improvizacija, vokalna skupina, zbor, big band). Učitelj glavnega predmeta najbolje pozna zmožnosti in želje svojega dijaka, zato je pomemben stik pri določanju repertoarja, lege skladb itd. Dobro je, da ima učitelj petja pregled nad dijakovim delom tudi pri drugih predmetih – tako lahko svoj učni načrt prilagodi morebitnim pomanjkljivostim, ki jih ima dijak pri drugih predmetih. Učitelj naj dijaka spodbuja, da se medpredmetno ustvarjalno povezuje z drugimi glasbeniki pri skupinski igri, improvizaciji, vokalni skupini, zboru, big bandu itd. Svoja teoretska znanja, pridobljena pri pouku solfeggia, glasbenega stavka, predvsem pa znanje, pridobljeno pri predmetu osnove aranžiranja, lahko dijaki uporabljajo pri svojem ustvarjanju, aranžiranju in skladanju skladb. Z znanjem zgodovine klasične, jazzovske in zabavne glasbe si dijaki ustvarjajo močnejši osebni uvid v značaj, vsebino in posebnosti določenega glasbenega sloga ter si s tem bogatijo glasbeni izraz.

Vrednotenje, preverjanje in ocenjevanje znanja

Pod vsako skupino ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standardi znanja se dosegajo z vzgojno-izobraževalnim delom v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

Preverjanje znanja

S preverjanjem znanja učitelj spremlja dijakov razvoj in napredek v okviru vsake ure pouka ter na nastopih. Po preverjanju daje dijaku povratne informacije o njegovem napredku.

Sprotno analiziranje dosežkov in prepoznavanje morebitnih pomanjkljivosti omogočata celovito sliko o razvoju posameznega dijaka ter učinkovitejše usmerjanje v procesu učenja in vadenja.

Znanje se preverja redno in na različne načine, zlasti:

- » pri vsaki individualni uri pouka,
- » na nastopih.

Po potrebi lahko učitelj v postopek preverjanja vključi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar prispeva k timskemu delu, izmenjavi izkušenj in usklajevanju kriterijev.

Ocenjevanje znanja

Glede na naravo pevskega pouka dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo vse vsebinske sklope, obvladovanje pevskega sistema, muzikalnost, natančnost in zanesljivost izvedbe, težavnost programa in celovitost nastopa. Upoštevati je treba tudi dijakov vložen trud, prizadevnost, delavnost in predanost.

Za pozitivno oceno v prvem in drugem ocenjevalnem obdobju se zahteva izvajanje skladb na pamet oz. kakor predvideva učni načrt, pri tem pa morajo biti doseženi minimalni standardi.

Priporočljivo je, da dijak ob koncu šolskega leta izvede zaključni nastop, na katerem predstavi svoje pridobljeno znanje in spretnosti iz priporočene snovi.

Zaključni nastop naj dijaku omogoči, da svoje znanje in spretnosti predstavi na praktičen in ustvarjalen način. Na njem izkaže doseganje standardov znanja z izvedbo vsebin, ki so določene za posamezni letnik, pri čemer mora doseči vsaj minimalne standarde znanja. Priporočamo, da dosežek na zaključnem nastopu ocenita vsaj **dva učitelja**, ki dijaka ne poučujeta. Oceno oblikujeta v soglasju z učiteljem nosilcem predmeta.

Priporočena snov za zaključni nastop:

1. LETNIK

Dijak:

- » izvede ritmično-melodično etudo;
- » izvede interpretacijo; transkripcijo svetovno priznanega jazzovskega vokalista;
- » na pamet izvede štiri skladbe, od tega en blues, en swing in eno balado, četrta skladba je poljubnega stila.

2. LETNIK

Dijak:

- » izvede ritmično-melodično etudo;
- » izvede interpretacijo; transkripcijo svetovno priznanega jazzovskega vokalista;
- » na pamet izvede štiri skladbe, od tega en blues, en swing in eno balado, četrta skladba je poljubnega stila. Skladbe izvaja z mikrofonom.

3. LETNIK

Dijak:

- » izvede zahtevnejšo interpretacijo; transkripcijo svetovno priznanega jazzovskega vokalista;
- » izvede ritmično-melodično etudo;
- » na pamet izvede štiri skladbe, od tega en blues, en swing in eno balado, četrta skladba je poljubnega stila. Vsaj ena skladba je v stilu bebop. Skladbe izvaja z mikrofonom.

4. LETNIK

Dijak:

- » izvede interpretacijo; transkripcijo svetovno priznanega jazzovskega vokalista;
- » izvede ritmično-melodično etudo;
- » na pamet izvede pet slogovno raznolikih skladb. Skladbe izvaja na pamet in z mikrofonom.

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja zaključnega nastopa.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost, Trajnostni razvoj, Zdravje in dobrobit, Digitalna kompetentnost in Podjetnost.

V okviru pouka dijak:

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

- » spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika (1.1.2.2);
- » analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi (1.1.4.1);
- » razvija lastne sporazumevalne zmožnosti z nenasilno komunikacijo (1.1.5.1);
- » vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje (1.3.1.1);
- » spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst (1.3.2.1);
- » uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih (1.3.4.1);
- » svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje (1.3.4.2);
- » živi kulturo in umetnost kot vrednoto (1.3.5.1);

Trajnostni razvoj

- » s pomočjo glasbe prepoznava lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem (2.1.1.1);
- » gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov (2.1.3.1);
- » kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv (2.2.2.1);
- » sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost (2.4.2.1);

Zdravje in dobrobit

- » uravnava lastno doživljanje (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje (3.1.2.2);
- » z glasbenimi dejavnostmi spodbuja radovednost (3.1.4.1) in se sprošča (3.2.3.2);
- » se vključuje v gibalne dejavnosti (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja (3.2.4.1);
- » razvija spretnost aktivnega poslušanja (3.3.2.1) in sodelovalne veščine (3.3.3.1);

Digitalna kompetentnost

- » pri iskanju informacij o glasbi (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo (4.2.1.1), (4.3.1.1), (4.3.2.1);
- » upravlja svojo digitalno identiteto (4.2.6.1);
- » prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati (4.5.1.1);

Podjetnost

- » uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov (5.1.2.1), (5.3.1.1);
- » vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev (5.3.5.2);
- » uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju (5.3.5.3).

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence in dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali za preseganje le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti pa tudi njegova lastna

inkluzivna poučevalna praksa zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohgiil>

Holcar, A., idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 1. letnik spadajo naslednje skupine ciljev: Tehnične prvine, Jazzovska teorija v praksi, Etude in transkripcije in Skladbe.

Poudarek teme je na osnovnem ozaveščanju telesa, dihanja in glasu ter njihove soodvisnosti. Pomembno je, da dijak usvoji razliko med *swing* in *straight* ritmičnim fraziranjem. Pri teoretičnih vsebinah je poudarek na razumevanju forme tradicionalnega bluesa in bluesovske letvice, osnovnih diatoničnih kadenc in ustrežajočih lestvic. Etude, transkripcije in skladbe naj ustrezajo tem ciljem.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : spoznava anatomijo in delovanje dihalnega, govornega in pevskega aparata (prepona, trebušna stena, medrebrne mišice, medenično dno, larinks, glasilke, čeljust, jezik, mehko nebo ...);
- : se uči optimalne postavitve telesa, s pomočjo vaj za krepitev in raztezanje mišic, ki so povezane z zdravo držo telesa, in ozavešča povezavo med telesno držo, dihom in posledično glasom;
- SC (3.2.1.1)
- : spoznava delovanje dihanja in izvaja dihalne vaje za krepitev, prožnost in ozaveščanje dihalnega aparata;
- : spoznava in izvaja tehnične vaje, s katerimi raziskuje zvok, širi glasovni obseg, izboljšuje resonanco, uri prehode med registri (glavni, prsni, mešani), povečuje gibkost glasu in njegov dinamični obseg na način, ki je primeren za njegovo razvojno stopnjo;
- : odpravlja pomanjkljivosti izgovarjave in razvija jasno artikulacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » opiše osnovno anatomijo in delovanje dihalnega, govornega in pevskega aparata v teoriji;
- » izkaže osnovno razumevanje dihalne in vokalne tehnike;
- » zna korigirati svojo telesno držo;
- » izkaže pravilno izgovorjavo.

TERMINI

- anatomija ◦ dihalni aparat ◦ govorni aparat ◦ pevski aparat ◦ mišice vdiha ◦ mišice izdiha
- prepona ◦ trebušna prepona ◦ prsni koš ◦ medenično dno ◦ larinks ◦ glasilke ◦ jezik
- čeljust ◦ trdo in mehko nebo ◦ resonanca ◦ prsni, glavni in mešani register

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvajanja vaj: dijak izvaja vaje ritmično in intonančno natančno, brez večjih napak v zaporedju tonov.
- » Kvaliteta zvoka: zvok je čist, stabilen in brez nepotrebnih šumov ali napetosti; barva tona je primerna za jazzovski izraz; intonacija je natančna skozi celotno frazo.
- » Kvaliteta dihanja: dihanje je enakomerno in podprto z ustrezno kontrolo, kar omogoča fraziranje brez prekinitve; dijak uporablja pravilno tehniko dihanja (podpora iz trebušne prepone).
- » Pravilna drža telesa: drža telesa je sproščena in omogoča optimalno dihanje ter projiciranje zvoka; ni opaznih napetosti v ramenih, vratu ali čeljusti.
- » Artikulacija: besedilo je jasno izgovorjeno, z ustreznim poudarkom na ritmični in stilni interpretaciji; izgovorjava je skladna z jazzovskim izrazom (naravna, tekoča).

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI

CILJI

Dijak:

○: spozna razliko med swing in ritmičnimi (straight) poddelitvami ter ozavešča in se uči stilskih značilnosti ritmičnega fraziranja znotraj enega in drugega;

SC (1.3.2.1)

○: spozna osnovne diatonične kadence (I–IV, II–V–I, I–VI–II–V) in ustrezajoče diatonične lestvice (dur, mol, dorska, miksolidijska, pentatonična lestvica) ter se znotraj njih uči osnovnih principov improvizacije;

○: izvaja ritmično-melodične vzorce, ki ustrezajo omenjenim kadencam in lestvicam;

○: spozna bluesovsko lestvico, jo poje in uporablja v preprosti improvizaciji;

SC (1.3.4.1)

○: spozna in ponotranja harmonsko strukturo 12-taktnega, t. i. tradicionalnega bluesa;

○: izvaja ritmične in artikulacijske vaje s scat artikulacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» pozna razliko med *swing* in ritmičnimi (*straight*) poddelitvami ter to znanje izkaže z natančno izvedbo ritmičnih vaj pa tudi s svojo interpretacijo in improvizacijo;

» prepozna osnovne diatonične kadence (I–IV, II–V–I, I–VI–II–V) in lestvice (dur, mol, dorska in miksolidijska lestvica) ter improvizira na osnovni ravni;

» zapoje bluesovsko lestvico in jo uporabi v improvizaciji na osnovni ravni;

» pojasni harmonsko strukturo tradicionalnega bluesa, jo slušno prepozna in zna znotraj nje preprosto improvizirati;

» pri improvizaciji uporabi *scat* artikulacijo.

TERMINI

○ swing in straight ritmi ○ poddelitev ○ ritmično fraziranje ○ diatonične kadence ○ diatonične lestvice ○ durova lestvica ○ molova lestvica ○ dorska lestvica ○ miksolidijska lestvica ○ pentatonična lestvica ○ tradicionalni blues ○ blues lestvica ○ scat petje

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim preverjanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvedbe;
- » stilsko ustreznost;
- » ustrezna raba lestvic v improvizaciji;
- » prepoznavanje kadenc in harmonskih struktur;
- » ustvarjalnost znotraj improvizacije.

ETUDE IN TRANSKRIPCIJE

CILJI

Dijak:

- : skozi etude razvija, uri in pogloblja tehnične prvine ter jazzovsko teorijo v praksi;
- : se uči natančno izvajati in transkribirati oz. natančno zapisati interpretacijo pesmi v izvedbi priznanih jazzovskih vokalistov;
- SC (4.3.1.1)
- : z izvajanjem etud in transkripcij se uvaja v slogovno raznovrsten program in se sooča z jazzovskim fraziranjem, ki je ključno za nadaljnji razvoj.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » natančno izvede vsaj dve ritmično-melodični etudi;
- » natančno odpoje vsaj dve in zapiše vsaj eno interpretacijo svetovno priznanih jazzovskih vokalistov.

TERMINI

- ritmična etuda ○ ritmično-melodična etuda ○ transkripcija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak izvaja etude s harmonsko strukturo tradicionalnega bluesa, diatoničnimi kadencami, ritmične *swing* in *straight* etude ter vzorce s *scat* artikulacijo.

Izbira transkripcij je prilagojena znanju in izkušnjam dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja;
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvedbe;
- » slogovna ustreznost;
- » ustrezna ritmična artikulacija;
- » težavnostna stopnja programa.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : se uči izvajati slogovno različne skladbe, ki temeljijo na preprostih harmonskih oblikah;
- : spozna, izkuša in se uri v preprostem ritmično-melodičnem fraziranju in improvizaciji znotraj različnih stilov (swing, latin, pop) s poudarkom na razlikovanju med swing in straight stili;
- : razvija občutek za glasbeno formo in harmonsko strukturo skladb, poje basovske, funkcionalne tone in arpeggie;
- : se uči podajati tempo in objasniti potek enostavnega aranžmaja, spozna osnovne pomenske nazive, ki jih glasbeniki uporabljajo v jazzovski in zabavni glasbi (chorus, verse, bridge, intro, coda, outro ...);
- : se uči napisati poenostavljeni lead sheet in transponirati skladbe, ki jih izvaja pri pouku;

SC (4.3.2.1)

- : se seznanja z interpretacijo besedila, se uči podajati njegov pomen skozi glasbeno interpretacijo in se uči s petjem izražati različna razpoloženja in občutja;
- : spozna mikrofonsko tehniko;
- : poje skladbe iz klasičnega repertoarja;
- : v skladbah združuje znanja in izkušnje s tehničnega in teoretičnega področja ter jih povezuje v celoto.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede osem slogovno različnih skladb, od tega dve bluesovski, tri swingovske, eno *straight* skladbo in dve baladi; med naštetimi mora biti vsaj ena skladba slovenskega avtorja;
- » skladbe izvaja na pamet;
- » pozna melodijo, formo in harmonsko strukturo skladb;
- » zapoje osnovne in funkcionalne tone izvajanih skladb ter improvizira na osnovni ravni znotraj harmonije;
- » s pevsko interpretacijo izraža občutja, uporablja dinamiko in razumevanje vsebine besedila;
- » poda ustrezen tempo in zna obrazložiti potek aranžmaja;
- » transponira in zapiše skladbe;
- » zna ravnati z mikrofonom.

TERMINI

◦ ritmično-melodično fraziranje ◦ swing ◦ latin ◦ pop ◦ forma skladbe ◦ harmonska struktura ◦ basovski in funkcionalni toni ◦ arpeggio ◦ tempo ◦ aranžma ◦ chorus ◦ verse
◦ bridge ◦ intro ◦ coda ◦ lead sheet ◦ interpretacija ◦ mikrofonska tehnika

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri izbiri skladb iz klasičnega repertoarja učitelj upošteva dijakove dosedanje izkušnje na tem področju in tehnične sposobnosti.

S pevsko interpretacijo izraža občutja, uporablja dinamiko in razumevanje vsebine besedila.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » z nastopi;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Ritmično-melodična natančnost izvedbe;
- » tehnična izvedba;
- » slogovna ustreznost;
- » zrelost interpretacije;
- » ustvarjalnost znotraj improvizacije;
- » ustrezna raba mikrofona;
- » splošni vtis nastopa.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 2. letniku dijak nadgrajuje osnovne pevske in jazzovske veščine, pridobljene v 1. letniku. Poudarek je na razvijanju tehnik jazzovskega fraziranja, interpretacije in improvizacije ter na poglobljenem razumevanju različnih jazzovskih stilov. Dijak se uči samostojno izbirati in pripravljati repertoar, razvija muzikalnost, intonacijo in ritmično natančnost ter se postopoma uvaja v delo z jazzovsko zasedbo. Posebna pozornost je namenjena tudi poslušanju in analizi posnetkov priznanih pevcev jazzja ter razvoju lastnega umetniškega izraza.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : pogloblja in širi svoje znanje o anatomiji in delovanju dihalnega, govornega ter pevskega aparata (mišice vdiha, mišice izdiha in njihova funkcija pri dihanju, struktura larinksa);
SC (3.1.1.1)
- : izpopolnjuje optimalno postavitev telesa, tako da dela vaje za krepitev in raztezanje mišic, ki so povezane z zdravo držo telesa, in pogloblja ozaveščanje povezave med telesno držo, dihom in posledično glasom;
- : izpopolnjuje dihalno tehniko, tako da dela vaje za krepitev, prožnost in kontrolo dihalnega mehanizma;
SC (3.2.1.3)
- : izvaja pevske vaje, s katerimi izpopolnjuje in nadgrajuje vokalno tehniko, širi glasovni obseg, izboljšuje resonanco, uri prehode med registri (glavni, prsni, mešani), povečuje gibkost glasu in njegov dinamični obseg na način, ki je primeren za njegovo razvojno stopnjo;
- : izpopolnjuje izgovarjavo, razvija jasno artikulacijo in odpravlja njene pomanjkljivosti.
SC (1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pojasni anatomijo in delovanje dihalnega, govornega in pevskega aparata;
- » se zaveda pomembnosti pravilne drže telesa;
- » zapoje s čistim tonom in v pravilni intonaciji;
- » jasno artikulira.

TERMINI

- mišice vdih
- mišice izdih
- struktura larinksa
- vokalna tehnika

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvajanja vaj;
- » izboljšana kvaliteta zvoka;
- » izboljšana kvaliteta dihanja;
- » izboljšana artikulacija.

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI

CILJI

Dijak:

- : izpopolnjuje stilsko ustrezno ritmično fraziranje različnih jazzovskih stilov (swing, latin, pop);
- : pogloblja razumevanje osnovnih diatoničnih kadenc (I–IV, II–V–I, I–VI–II–V) in ustrezajočih lestvic ter znotraj teh razvija svojo improvizacijo;
- : se uči modalnih lestvic (dorska, miksolidijska, lidijska, frigijska, lokrijska), harmoničnega in melodičnega mola ter lestvic HM5 in jih uporablja v improvizaciji;
- : spoznava molovsko kadenco II–V–I in ustrezajoče lestvice (lokrijska, HM5, naravni, harmonični in melodični mol);
- : izvaja ritmično-melodične vzorce, ki ustrezajo omenjenim kadencam in lestvicam;
- : spoznava in ponotranja harmonsko strukturo jazz bluesa in jo v improvizaciji povezuje z miksolidijsko, dorsko in HM5 lestvico;
- : spoznava in ponotranja harmonsko strukturo rhythm changes;
- : izpopolnjuje scat artikulacijo in širi njen vokabular.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zapoje vse modalne lestvice, harmonični in melodični mol ter HM5 in jih smiselno uporabi v preprosti improvizaciji;
- » prepozna molovsko kadenco II–V–I in v skladu s svojimi zmožnostmi znotraj nje smiselno improvizira;
- » pojasni harmonsko strukturo jazz bluesa, jo slušno prepozna in zna znotraj nje improvizira na osnovni ravni z uporabo ustrezajočih lestvic;
- » pri improvizaciji uporabi osnovno *scat* artikulacijo;
- » pojasni harmonsko strukturo *rhythm changes*.

TERMINI

- latin ○ modalne lestvice ○ harmonični in melodični mol ○ lestvica HM5 ○ molovska kadenca II–V–I ○ jazz blues ○ rhythm changes

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanje znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvedbe;
- » stilsko ustreznost;
- » ustrezna raba lestvic v improvizaciji;
- » prepoznavanje kadenc in harmonskih struktur;
- » ustvarjalnost znotraj improvizacije.

ETUDE IN TRANSKRIPCIJE

CILJI

Dijak:

○: se uči natančno izvajati ritmične in ritmično-melodične etude različnih stilov (swing, latin), ki ustrezajo ciljem s področja jazzovske teorije v praksi (etude in ritmično-melodični vzorci s harmonsko obliko jazz bluesa, rhythm changes, z molovsko kadenco II–V–I, modalnimi in vsemi molovskimi lestvicami);

○: se uči natančno izvajati in transkribirati oz. natančno zapisati interpretacije pesmi priznanih jazzovskih vokalistov.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede dve ritmično-melodični etudi;
- » zapoje dve in zapiše eno interpretacijo pesmi priznanih jazzovskih vokalistov.

TERMINI

○ jazz blues ○ rhythm changes ○ swing ○ latin

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Stopnja zahtevnosti je prilagojena znanju in izkušnjam dijakov.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja;
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvedbe;
- » slogovna ustreznost;
- » ustrezna ritmična artikulacija;
- » težavnostna stopnja programa.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : se uči slogovno različnih skladb;
- : izpopolnjuje in uri ritmično-melodično fraziranje ter improvizacijo znotraj različnih stilov (swing, bossa nova, samba, pop, shuffle) in harmonskih struktur;
- : utrjuje občutek za formo skladb, spoznava njihovo harmonsko strukturo, poje basovske, funkcionalne tone in arpeggie;
- : se ukvarja z interpretacijo besedila in se uči podajati njegov pomen z glasbeno interpretacijo; SC (1.3.4.2)
- : izpopolnjuje mikrofonsko tehniko;
- : v skladbah združuje znanja in izkušnje s tehničnega, teoretičnega in praktičnega vidika ter jih povezuje v celoto;
- : se uči natančno izvajati skladbe iz klasičnega repertoarja;
- : širi svoj glasbeni repertoar in razvija kulturno zavest, ki se kaže v odprtosti do raznolikosti skozi izvajanje in interpretacijo pesmi iz različnih kultur. SC (3.3.1.2 | 2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zapoje deset slogovno različnih skladb, od tega vsaj dve bluesovski skladbi, tri swingovske, eno *straight* skladbo, dve baladi in eno skladbo slovenskega avtorja;
- » skladbe izvede na pamet;
- » pozna melodijo, formo in harmonsko obliko skladb;
- » poda ustrezen tempo in zna obrazložiti potek aranžmaja;
- » skladbe izvede stilsko ustrezno;
- » čez bluesovske in swingovske skladbe smiselno improvizira na osnovni ravni;
- » s pevsko interpretacijo izraža občutja, uporablja dinamiko in razumevanje vsebine besedila;
- » zapoje bas in funkcionalne tone izvajanih skladb;
- » zna ravnati z mikrofonom;
- » izvede dve skladbi iz klasičnega repertoarja.

TERMINI

- swing
- bossa nova
- samba
- pop
- shuffle
- forma

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj izbere skladbe, ki čim bolj zaobjemajo cilje iz jazzovske teorije v praksi (molovske kadence, jazz blues, *rhythm changes*).

Pri izbiri skladb iz klasičnega repertoarja učitelj upošteva dijakove dosedanje izkušnje na tem področju in tehnične sposobnosti.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Ritmično-melodična natančnost izvedbe;
- » tehnična izvedba;
- » slogovna ustreznost;
- » zrelost interpretacije;
- » ustvarjalnost znotraj improvizacije;
- » ustrezna raba mikrofona;
- » težavnostna stopnja;
- » splošni vtis nastopa.

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 3. letniku dijak pogloblja tehnične in interpretativne veščine jazzovskega petja ter razvija umetniško samostojnost. Poudarek je na zahtevnejših oblikah improvizacije, razumevanju kompleksnejših jazzovskih stilov in samostojnem oblikovanju interpretacije izbranega repertoarja. Dijak se uči sodelovati z različnimi jazzovskimi zasedbami, razvija sposobnost vodenja vokalne skupine ter pogloblja znanje o jazzovski harmoniji in ritmiki. Posebna pozornost je namenjena tudi analizi in transkripciji izvedb priznanih jazzovskih pevcev ter ustvarjanju lastnih vokalnih aranžmajev.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

● s praktičnimi vajami krepí in nadgrajuje razumevanje anatomije ter funkcije dihalnega, govornega in pevskega sistema;

● izvaja zahtevnejše pevske vaje, s katerimi izpopolnjuje in pogloblja razumevanje svojega glasu, nadgrajuje vokalno tehniko, širi glasovni obseg, izboljšuje resonanco, uri prehode med registri (glavni, prsni, mešani), povečuje gibkost glasu in njegov dinamični obseg, barvni razpon ter izrazno moč;

● izpopolnjuje izgovarjavo in jasno artikulacijo ter odpravlja njune pomanjkljivosti;

SC (1.1.4.1)

● se uči samostojno prepoznavati in odpravljati tehnične pomanjkljivosti.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izkaže pravilno telesno držo, kvaliteten dih in jasno artikulacijo;

» izkaže kontrolo glasu.

TERMINI

- prepona ◦ trebušna stena ◦ glasilke ◦ čeljust ◦ jezik ◦ mehko in trdo nebo ◦ telesna drža
- glavni, prsni, mešani register ◦ dinamika ◦ obseg ◦ izraznost ◦ barva ◦ artikulacija
- resonanca

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvajanja vaj;
- » izboljšana kvaliteta zvoka;
- » izboljšana kvaliteta dihanja;
- » izboljšana artikulacija.

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI

CIJLI

Dijak:

- : ponotranja stilsko ustrezno ritmično in melodično fraziranje različnih jazzovskih stilov, s poudarkom na spoznavanju bebop fraziranja;
- : pogloblja slušno in melodično razumevanje modalnih lestvic (dorska, miksolidijska, lidijska, frigijska, lokrijska), harmoničnega in melodičnega mola ter lestvice HM5 in jih uporablja v improvizaciji;
- : spoznava nediatočnične dominantne lestvice (lidijska $b7$, dominant diminished, alterirana lestvica) in jih poizkuša smiselno umeščati v improvizacijo;
- : spoznava nediatočnične kadence (kadence s sekundarnimi dominantami, modal interchange, zmanjšanimi akordi ...) in se uči čeznje smiselno improvizirati;
- : izvaja ritmično-melodične vzorce z nediatoničnimi kadencami in lestvicami;
- : spoznava in ponotranja harmonsko strukturo molovskega bluesa in jo povezuje z ustreznimi lestvicami;
- : utrjuje harmonsko strukturo rhythm changes in se uči čeznje smiselno improvizirati;
- : dela vaje za approach note in kromatiko;
- : širi scat vokabular;
- : razvija svojo ustvarjalnost s preprostimi kompozicijami in aranžmaji ter se jih uči pravilno zapisovati.

SC (4.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » v improvizaciji smiselno uporabi vse modalne lestvice, HM5, harmonični in melodični mol;
- » prepozna nediatočnične dominantne lestvice in jih smiselno uporabi v preprosti improvizaciji;
- » razume nediatočnične kadence in v skladu s svojimi zmožnostmi čeznje smiselno improvizira;
- » pozna harmonsko strukturo molovskega bluesa, jo slušno prepozna in zna znotraj nje improvizira na osnovni ravni z uporabo ustrežajočih lestvic;
- » pozna harmonsko obliko *rhythm changes*, jo slušno prepozna in zna znotraj nje improvizira na osnovni ravni z uporabo ustrežajočih lestvic;

- » zapiše svoje ideje v obliki *lead sheet*;
- » natančno intonira kromatične linije in *approach* note ter jih uporabi v improvizaciji.

TERMINI

- bebop ◦ nediatične lestvice ◦ lidijska b7 ◦ dominant diminished ◦ alterirana lestvica
- nediatične kadence ◦ sekundarne dominante ◦ modal interchange ◦ zmanjšani akordi
- molovski blues ◦ approach note ◦ kromatika ◦ kompozicije ◦ aranžma

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvedbe;
- » stilsko ustreznost;
- » ustrezna raba lestvic v improvizaciji;
- » prepoznavanje kadenc in harmonskih struktur;
- » ustvarjalnost znotraj improvizacije.

ETUDE IN TRANSKRIPCIJE

CILJI

Dijak:

● se uči natančno izvajati slogovno različne ritmične in ritmično-melodične etude, s harmonsko strukturo molovskega bluesa, rhythm changes, kromatičnimi melodijami in s poudarkom na stilu bebop;

● se uči natančno izvajati in transkribirati oz. natančno zapisati interpretacije svetovno priznanih jazzovskih vokalistov ali instrumentalistov.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » stilsko ustrezno izvede tri ritmično-melodične etude;
- » zapoje in zapiše dve interpretaciji priznanih jazzovskih vokalistov ali instrumentalistov.

TERMINI

◦ kromatične melodije ◦ bebop ◦ molovski blues

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Stopnja zahtevnosti etud in transkripcij naj bo prilagojena znanju in izkušnjam dijaka.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja;
- » na nastopih.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvedbe;
- » slogovna ustreznost;
- » ustrezna ritmična artikulacija;
- » težavnostna stopnja programa.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- izvaja slogovno različne skladbe, primerne njegovim glasovnim, tehničnim in muzikalnim sposobnostim, ter se seznaja z bebop, modalnimi skladbami ter nepravilnimi ritmi;
- izpopolnjuje in uri ritmično-melodično fraziranje in improvizacijo znotraj različnih stilov (swing, bossa nova, samba, pop, shuffle) in harmonskih struktur;
- nadgrajuje izvedbe zahtevnejših skladb, spoznava njihovo harmonsko strukturo, poje basovske, funkcionalne tone in arpeggie;
- se poglobljeno ukvarja z interpretacijo besedila in podaja njegov pomen z glasbeno interpretacijo, ki stilsko ustreza določeni skladbi;
- se uri v odrskem nastopu;
- poje težje skladbe iz klasičnega repertoarja.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zapoje deset slogovno različnih skladb, od tega vsaj dve bluesovski skladbi, dve swingovski, eno *straight*, eno modalno skladbo in dve baladi; med naštetimi morajo biti vsaj ena skladba slovenskega avtorja, vsaj ena v stilu bebop in vsaj ena v nepravilnem ritmu;
- » skladbe izvede na pamet, z mikrofonom in stilsko ustrezno;
- » pozna melodijo, formo in harmonsko obliko skladb, kar kaže z ustreznimi ritmično-melodičnim fraziranjem, interpretacijo in improvizacijo;
- » s pevsko interpretacijo izkaže razumevanje pomena besedila;
- » izvede eno skladbo iz klasičnega repertoarja.

TERMINI

- modalne skladbe ○ nepravilni ritmi ○ ritmično-melodično fraziranje ○ improvizacija ○ swing
- bossa nova ○ samba ○ pop ○ shuffle ○ basovski funkcionalni toni ○ arpeggio ○ odrski nastop ○ mikrofonska tehnika

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri izbiri skladb iz klasičnega repertoarja učitelj upošteva dosedanje izkušnje dijaka na tem področju in njegove tehnične sposobnosti.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » z nastopi;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Ritmično-melodična natančnost izvedbe;
- » tehnična izvedba;
- » slogovna ustreznost;
- » zrelost interpretacije;
- » ustvarjalnost znotraj improvizacije;
- » ustrezna raba mikrofona;
- » težavnostna stopnja;
- » splošni vtis nastopa.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 4. letniku dijak dosega visoko stopnjo tehnične in umetniške zrelosti pri jazzovskem petju. Poudarek je na samostojnem oblikovanju interpretacije, ustvarjanju lastnih aranžmajev in improvizacij ter na poglobljenem razumevanju različnih jazzovskih stilov. Dijak razvija sposobnost vodenja vokalne skupine ali sodelovanja z različnimi zasedbami, pripravlja se na javne nastope in morebitne sprejemne izpite ter ustvarja lasten umetniški izraz. Posebna pozornost je namenjena tudi analizi in pevskih izvedb pesmi priznanih pevcev jazza ter ustvarjanju avtorskih vokalnih projektov.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- s praktičnimi vajami nadgrajuje razumevanje anatomije ter funkcije dihalnega, govornega in pevskega aparata;
- se uči samostojno prepoznavati in odpravljati tehnične pomanjkljivosti.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže pravilno telesno držo, kvaliteten dih in jasno artikulacijo;
- » izkaže kontrolo glasu.

TERMINI

- artikulacija ○ prepona ○ trebušna stena ○ mišice vdiha ○ mišice izdiha ○ larinks ○ glasilke
- resonanca ○ glavin register ○ prsni register ○ mešani register ○ dinamika ○ obseg
- izraznost ○ barva

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijaka je treba v tej fazi spodbujati k čim samostojnejšemu razumevanju svojega glasu, tako da razume, zakaj in kako pride do določenih rezultatov.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvajanja vaj;
- » izboljšana kvaliteta zvoka;
- » izboljšana kvaliteta dihanja;
- » izboljšana artikulacija;
- » samostojnost.

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI

CILJI

Dijak:

- : poje lestvice (blues, dur, mol, modalne lestvice, alterirane lestvice), kadence (diatonične in nediatočnične);
 - : utrjuje harmonske strukture (tradicionalni blues, jazz blues, molovski blues, rhythm changes);
 - : razvija in pogloblja improvizacijo;
 - : razvija svojo ustvarjalnost s kompozicijo in aranžiranjem ter se uči svoje ideje pravilno zapisovati.
- SC (4.5.1.1 | 4.4.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » v improvizaciji uporabi harmoniji ustrezajoče lestvice.

TERMINI

○ blues ○ dur ○ mol ○ modalne lestvice ○ alterirane lestvice ○ diatonične in nediatočnične lestvice ○ kadence ○ tradicionalni blues ○ jazz blues ○ molovski blues ○ rhythm changes

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Poudarek je na utrjevanju in poglobljanju dosedanjega znanja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvedbe;
- » stilsko ustreznost;
- » ustrezna raba lestvic v improvizaciji;
- » prepoznavanje kadenc in harmonskih struktur;
- » ustvarjalnost znotraj improvizacije;
- » samostojnost izvajanja.

ETUDE IN TRANSKRIPCIJE

CILJI

Dijak:

- : poje zahtevnejše ritmično-melodične etude;
- : pogloblja natančnost jazzovskega fraziranja in artikulacije ter izpopolnjuje njune podrobnosti;
- : se uči natančno izvajati in transkribirati oz. natančno zapisati interpretacije priznanih jazzovskih vokalistov ali instrumentalistov.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » natančno in stilsko ustrezno izvede štiri ritmično-melodične etude;
- » natančno zapoje dve in zapiše dve pevski improvizaciji pesmi priznanih jazzovskih vokalistov ali instrumentalistov.

TERMINI

- stilska artikulacija

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvedbe;
- » slogovna ustreznost;
- » ustrezna ritmična artikulacija;
- » težavnostna stopnja programa.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : poje slogovno različne skladbe;
- : izpopolnjuje ritmično-melodično fraziranje in improvizacijo;
- : se poglobljeno ukvarja z interpretacijo besedila in podaja njegov pomen skozi glasbeno interpretacijo, ki stilsko ustreza določeni skladbi;

SC (1.1.4.1)

- : izpopolnjuje svoj nastop in osebni izraz;

SC (3.1.2.2)

I: preko spoznavanja družbeno angažirane umetnosti oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja o tem, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.

SC (5.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zapoje deset slogovno različnih skladb, od tega vsaj dve bluesovski skladbi, dve swingovski, eno *straight* skladbo in dve baladi; med naštetimi morata biti vsaj ena skladba slovenskega avtorja in vsaj ena v nepravilnem ritmu;
- » pozna melodijo, formo in harmonsko obliko skladb, kar kaže z ustreznimi ritmično-melodičnim fraziranjem, interpretacijo in improvizacijo;
- » s pevsko interpretacijo izkaže razumevanje pomena besedila;
- » obvladuje odrski nastop.

TERMINI

- nepravilni ritmi ○ ritmično-melodično fraziranje ○ improvizacija ○ interpretacija ○ odrski nastop ○ mikrofonska tehnika

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Izbor skladb naj bo prilagojen morebitnim pripravam na maturo in nadaljnemu izobraževanju. Izvajanje klasičnih skladb ni več obvezno, je pa priporočljivo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja;
- » s polletnim ocenjevanjem znanja;
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » Ritmično-melodična natančnost izvedbe;
- » tehnična izvedba;
- » slogovna ustreznost;
- » zrelost interpretacije;
- » ustvarjalnost znotraj improvizacije;
- » ustrezna raba mikrofona;
- » težavnostna stopnja;
- » splošni vtis nastopa.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Calais-Germain, B.: *Anatomy of breathing*;
- » Calais-Germain, B.: *Anatomy of voice*;
- » Dimon, T., in David Brown, G.: *Anatomy of the Voice: An Illustrated Guide for Singers, Vocal Coaches, and Speech Therapists*;
- » Dimon, T., in David Brown, G.: *Your Body, Your Voice: The Key to Natural Singing and Speaking*;
- » Green, A.: *The New Voice*;
- » Miller, R.: *The Structure of Singing System and Art in Vocal Technique*;
- » Dobelle, B., in Sorrento, C.: *The Bea Dobelle Mechanics of Singing*;
- » Ehemann, W., in Bole, J.: *Vaje za glasovno izobrazbo*.

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI

Priporočena literatura:

- » Stoloff, B.: *Scatitudes*;
- » Stoloff, B.: *Scat! Vocal Improvisational techniques*;
- » Reed, T.: *Progressive step to syncopation*;
- » Weir, M.: *Vocal Improvisation*;
- » Nelson, O.: *Patterns for Improvisation*;
- » Konowitz, B.: *Vocal improvisation method*;
- » Baker, D.: *Jazz improvisation*;
- » Haerle, D.: *A guide to tune analysis and chord/scale choice for improvisation*.

ETUDE IN TRANSKRIPCije

Priporočena literatura:

- » Stoloff, B.: *Scat! Vocal Improvisational techniques*;
- » Stoloff, B.: *Scatitudes*;
- » Weir, M.: *Vocal improvisation*;
- » Meader, D.: *Jazz Vocal Improvisation: An Instrumental Approach*.

SKLADBE

Priporočene skladbe:

- » *Real book*;
- » Concone, J.: *Fifty lessons*;
- » Vaccai, N.: *Metodo pratico*;
- » Panofka, E.: *The art of singing*;
- » Parisotti: *Arie antiche* (I., II. in III. zvezek).

2. LETNIK**TEHNIČNE PRVINE**

Priporočena literatura:

- » Calais-Germain, B.: *Anatomy of breathing*;
- » Calais-Germain, B.: *Anatomy of voice*;
- » Dimon, T., in David Brown, G.: *Anatomy of the Voice: An Illustrated Guide for Singers, Vocal Coaches, and Speech Therapists*;
- » Dimon, T., in David Brown, G.: *Your Body, Your Voice: The Key to Natural Singing and Speaking*;
- » Green, A.: *The New Voice*;
- » Miller, R.: *The Structure of Singing System and Art in Vocal Technique*;
- » Dobelle, B., in Sorrento, C.: *The Bea Dobelle Mechanics of Singing*;
- » Ehemann, W., in Bole, J.: *Vaje za glasovno izobrazbo*.

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI

Priporočena literatura:

- » Stoloff, B.: *Scatitudes*;

- » Stoloff, B.: *Scat! Vocal Improvisational techniques*;
- » Reed, T.: *Progressive step to syncopation*;
- » Weir, M.: *Vocal Improvisation*;
- » Nelson, O.: *Patterns for Improvisation*;
- » Konowitz, B.: *Vocal improvisation method*;
- » Baker, D.: *Jazz improvisation*;
- » Haerle, D.: *A guide to tune analysis and chord/scale choice for improvisation*.

ETUDE IN TRANSKRIPCJE

Priporočena literatura:

- » Stoloff, B.: *Scat! Vocal Improvisational techniques*;
- » Stoloff, B.: *Scatitudes*;
- » Weir, M.: *Vocal improvisation*;
- » Meader, D.: *Jazz Vocal Improvisation: An Instrumental Approach*.

SKLADBE

Priporočena literatura:

- » *Real book*;
- » Concone, J.: *Fifty lessons*;
- » Vaccai, N.: *Metodo pratico*;
- » Panofka, E.: *The art of singing*;
- » Parisotti: *Arie antiche* (I., II. in III. zvezek).

3. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Calais-Germain, B.: *Anatomy of breathing*;
- » Calais-Germain, B.: *Anatomy of voice*;
- » Dimon, T., in David Brown, G.: *Anatomy of the Voice: An Illustrated Guide for Singers, Vocal Coaches, and Speech Therapists*;
- » Dimon, T., in David Brown, G.: *Your Body, Your Voice: The Key to Natural Singing and Speaking*;

- » Green, A.: *The New Voice*;
- » Miller, R.: *The Structure of Singing System and Art in Vocal Technique*;
- » Dobelle, B., in Sorrento, C.: *The Bea Dobelle Mechanics of Singing*;
- » Ehemann, W., in Bole, J.: *Vaje za glasovno izobrazbo*.

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI

Priporočena literatura:

- » Stoloff, B.: *Scatitudes*;
- » Stoloff, B.: *Scat! Vocal Improvisational techniques*;
- » Reed, T.: *Progressive step to syncopation*;
- » Weir, M.: *Vocal Improvisation*;
- » Nelson, O.: *Patterns for Improvisation*;
- » Konowitz, B.: *Vocal improvisation method*;
- » Baker, D.: *Jazz improvisation*;
- » Haerle, D.: *A guide to tune analysis and chord/scale choice for improvisation*.

ETUDE IN TRANSKRIPCIJE

Priporočena literatura:

- » Stoloff, B.: *Scat! Vocal Improvisational techniques*;
- » Stoloff, B.: *Scatitudes*;
- » Snidero, J.: *Jazz Conception*
- » Weir, M.: *Vocal improvisation*;
- » Meader, D.: *Jazz Vocal Improvisation: An Instrumental Approach*.

SKLADBE

Priporočena literatura:

- » *Real book*;
- » Parker, C.: *Ornithology*;
- » Concione, J.: *Fifty lessons*;
- » Vaccai, N.: *Metodo pratico*;
- » Panofka, E.: *The art of singing*;
- » Parisotti: *Arie antiche* (I., II. in III. zvezek).

4. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Calais-Germain, B.: *Anatomy of breathing*;
- » Calais-Germain, B.: *Anatomy of voice*;
- » Dimon, T., in David Brown, G.: *Anatomy of the Voice: An Illustrated Guide for Singers, Vocal Coaches, and Speech Therapists*;
- » Dimon, T., in David Brown, G.: *Your Body, Your Voice: The Key to Natural Singing and Speaking*;
- » Green, A.: *The New Voice*;
- » Miller, R.: *The Structure of Singing System and Art in Vocal Technique*;
- » Dobelle, B., in Sorrento, C.: *The Bea Dobelle Mechanics of Singing*;
- » Ehemann, W., in Bole, J.: *Vaje za glasovno izobrazbo*.

JAZZOVSKA TEORIJA V PRAKSI

Priporočena literatura:

- » Stoloff, B.: *Scat! Vocal Improvisational techniques*;
- » Reed, T.: *Progressive step to syncopation*;
- » Weir, M.: *Vocal Improvisation*;
- » Nelson, O.: *Patterns for Improvisation*;
- » Konowitz, B.: *Vocal improvisation method*;
- » Baker, D.: *Jazz improvisation*;
- » Haerle, D.: *A guide to tune analysis and chord/scale choice for improvisation*.

ETUDE IN TRANSKRIPCije

Priporočena literatura:

- » Stoloff, B.: *Scat! Vocal Improvisational techniques*;
- » Stoloff, B.: *Scatitudes*;
- » Snidero, J.: *Jazz Conception*;
- » Weir, M.: *Vocal improvisation*;
- » Meader, D.: *Jazz Vocal Improvisation: An Instrumental Approach*.

SKLADBE

Priporočen literatura:

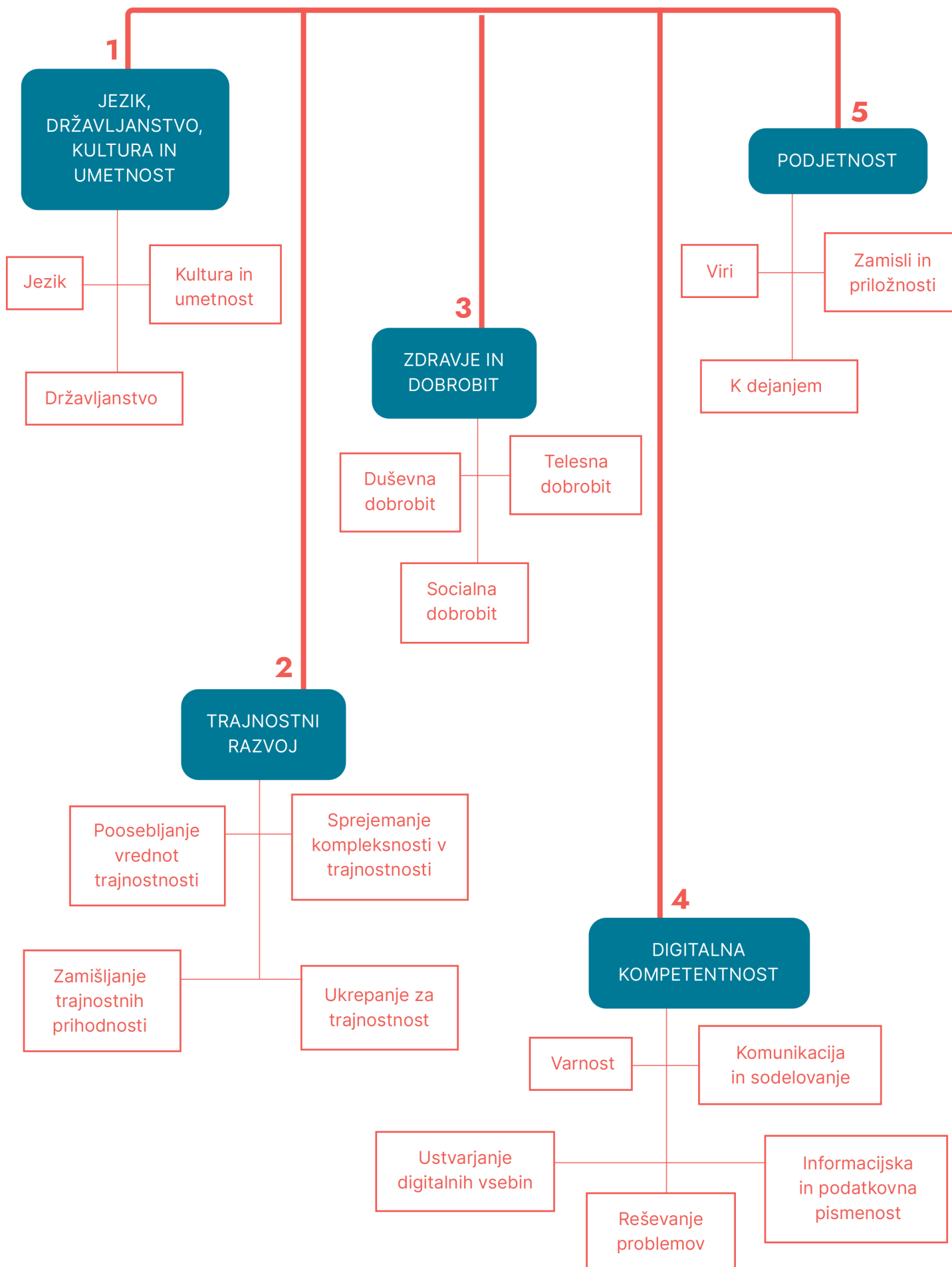
Real book.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljijsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.